

WSPÓLNA DEKLARACJA MINISTRÓW ROLNICTWA

Estonii, Łotwy, Litwy i Polski

Serock, 5 września 2019

Wprowadzenie

W dniu 1 czerwca 2018 r., Komisja Europejska przedstawiła trzy wnioski ustawodawcze w sprawie wspólnej polityki rolnej (WPR) na lata 2021–2027. Celem reformy jest spowodowanie, aby WPR sprawniej reagowała na obecne i przyszłe wyzwania takie, jak zmiany klimatyczne i odnowa pokoleniowa, zapewniając jednocześnie odpowiednie wsparcie dla europejskich rolników, aby zagwarantować zrównoważony i konkurencyjny sektor rolny. Przyszła WPR cechuje się 9 ambitnymi celami, tj. zapewnienie rolnikom godziwego dochodu, zwiększenie konkurencyjności, przywrócenie równowagi w łańcuchu żywnościowym, przeciwdziałanie zmianom klimatu i dostosowanie się do nich, zapewnienie ochrony środowiska, zachowanie krajobrazów i różnorodności biologicznej, wspieranie odnowy pokoleniowej w celu zapewnienia tętniących życiem obszarów wiejskich oraz ochrony jakości żywności i zdrowia. Aby skutecznie osiągnąć cele nowej WPR bardzo ważne jest, aby budżet przydzielony WPR odpowiadał tym ambicjom.

Ponadto, biorąc pod uwagę, że nadal istnieje wiele niepewności wokół procesu Brexitu, potrzebne jest bardziej ostrożne podejście do możliwych, negatywnych skutków bezumownego scenariusza na europejski rynek wewnętrzny. W związku z tym istnieje potrzeba ścisłego monitorowania sytuacji na rynku wewnętrznym oraz rozważenia odpowiednich działań, które zostaną wdrożone w przypadku pojawienia się zakłóceń.

My, ministrowie rolnictwa Estonii, Łotwy, Litwy i Polski omówiliśmy i uzgodniliśmy wspólne stanowisko w następujących kwestiach:

I. Reforma WPR w kontekście negocjacji WRF - potrzeba zapewnienia odpowiedniego budżetu na wdrożenie nowych celów i wyzwań

WZYWAMY do zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania wspólnej polityki rolnej w ramach kolejnych, Wieloletnich Ram Finansowych.

APELUJEMY o utrzymanie obecnego poziomu finansowania dla rolnictwa i obszarów wiejskich. Przyszła WPR będzie funkcjonować w warunkach coraz bardziej otwartego rynku UE. Rolnicy będą nadal musieli stawić czoła rosnącym wymaganiom w zakresie klimatu, środowiska, dobrostanu zwierząt i różnorodności biologicznej, co będzie oznaczało dodatkowe koszty i utratę dochodów przez rolników, które należy im w pełni zrekompensować, aby nie osłabić konkurencyjności unijnego sektora rolnego.

WZYWAMY do utrzymania znaczenia silnego drugiego filaru WPR, jako głównego narzędzia do realizacji zadań związanych z rozwojem społecznym i gospodarczym obszarów wiejskich, modernizacją sektora rolno-spożywczego, sprostaniem wyzwaniom związanym ze środowiskiem i klimatem, ulepszonymi innowacjami, wspieraniem obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania oraz zmianą pokoleniową, nakreślonymi przez Komisję Europejską.

W związku z tym, WYRAŻAMY NASZĄ WIELKĄ OBAWĘ, w związku z nieuzasadnionym zmniejszeniem funduszy na rozwój obszarów wiejskich, a także zwiększeniem krajowego współfinansowania wydatków na rozwój obszarów wiejskich, tym bardziej w obliczu faktu, że polityka rozwoju obszarów wiejskich okazała się skutecznym narzędziem w rozwiązywaniu problemów, przed którymi stoi WPR. PODKREŚLAMY, że może to osłabić potencjał w zakresie realizacji celów rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności w mniej zamożnych państwach członkowskich UE. POSTULUJEMY zatem o utrzymanie budżetu Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), na co najmniej tym samym poziomie, co w bieżącym okresie programowania.

PODKREŚLAMY, że wyludnianie się obszarów wiejskich i starzenie się sił w strukturze gospodarstw zmusza nas do finansowania ulepszonych programów poświęconych przejmowaniu gospodarstw i odnowieniu pokoleń, w tym wsparcia dla młodych rolników i rozwoju lokalnych terytoriów.

II. Zapewnienie równych warunków konkurencji poprzez wyrównanie płatności bezpośrednich

UWAŻAMY, że wyrównanie poziomu płatności bezpośrednich między państwami członkowskimi jest konieczne, ponieważ nasze gospodarstwa funkcjonują na jednolitym rynku, który powinien opierać się na uczciwej konkurencji i spełniać podobne dodatkowe i obowiązkowe wymogi nałożone na wszystkich rolników w UE. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której płatności bezpośrednie w UE różnią się nawet trzykrotnie, a ciężar spełnienia ambicji społecznych i politycznych spoczywa na wszystkich rolnikach w UE jednakowo.

UWAŻAMY zatem, że nie ma uzasadnienia dla dalszej kontynuacji różnic w poziomie płatności bezpośrednich wynikających z ich historycznych, referencyjnych parametrów obliczeniowych. W związku z tym OCZEKUJEMY zakończenia procesu wyrównania płatności bezpośrednich w perspektywie 2021–2027.

III. BREXIT – potrzeba zapewnienia przez Komisję Europejską nadzwyczajnych środków na rzecz zarządzania kryzysowego, uwzględniając ryzyko związane z bezumownym BREXITEM

WSKAZUJEMY, że bezumowny Brexit stanowi duże ryzyko dla rynków rolnych. Dlatego konieczne jest, aby Komisja Europejska zapewniła nadzwyczajne środki na zarządzanie kryzysowe biorąc pod uwagę ryzyko twardego Brexitu. Opuszczenie struktur UE przez Zjednoczone Królestwo (UK) bez porozumienia może negatywnie wpłynąć na łańcuch dostaw oraz ceny, a także konkurencyjność unijnego eksportu rolno-spożywczego do Wielkiej Brytanii.

WZYWAMY Komisję Europejską do monitorowania sytuacji rynkowej i opracowania skutecznych, nadzwyczajnych środków zapobiegających załamaniu rynku i kryzysom finansowym w rolnictwie.

UWAŻAMY, że rolnicy i producenci rolni nie mogą ponosić konsekwencji decyzji politycznych.

Konkluzje

Rolnictwo, produkcja żywności i życie na wsi oparte są na europejskim modelu rolnictwa i naszych wspólnych wartościach, które pragniemy utrzymać i dalej rozwijać. Sektor rolnictwa stoi przed wieloma wyzwaniami obejmującymi, np. zmiany klimatu i Brexit, zaś realizacja wyżej wymienionych propozycji jest niezbędna, aby rolnicy stali się odporni i mogli stawić czoła wyzwaniom.

Mart Järvik

Minister ds. Obszarów Wiejskich
Republiki Estońskiej

Kaspars Gerhards

Minister Rolnictwa
Republiki Łotewskiej

Andrius Palionis

Minister Rolnictwa
Republiki Litewskiej

Jan Krzysztof Ardanowski

Minister Rolnictwa i
Rozwoju Wsi
Rzeczypospolitej Polskiej